

Oponentský posudek na diplomovou práci Moniky Zrůstové:

Povídková tvorba Juana Carlose Onettiho z let 1933–1950

Diplomová práce Moniky Zrůstové, věnovaná rané povídkové tvorbě uruguayského prozaika Juana Carlose Onettiho, patří rozhodně k nejlepším, jaké jsem v poslední době pro ÚR FF KU posuzovala. Je dobře logicky utříděná, opírá se o vhodné teoretické práce, nevěnuje zbytečný prostor přemíře biografických údajů, naopak informace o autorovi vhodně začleňuje do celku práce a vztahuje je k hlavnímu tématu. Kladem je i obsáhlá bibliografie, správně zpracované poznámky, vlastní překlady španělských citátů. Též formulačně je diplomantka schopná, práce je nekostrbatě napsaná, v mnohém objevná a dá se číst plynule. Jedinou vadou jsou v tomto ohledu časté chybějící čárky na konci vložených vět, které místy znesnadňují pochopení logických souvislostí vět, na str. 75 bych místo podivně vypadajícího částečně pravopisně počestěného termínu „kosifikace“ raději navrhla český ekvivalent „zvěcnění“.

Za stěžejní kapitoly považuji zejména druhou (Rodící se poetika vyprávění, str. 17–48) a pak také třetí (Tématický plán povídek, str. 49–56), zajímavá je i interpretace Onettiho tvorby z hlediska teorií o čtenářské strategii v páté kapitole (str. 72–83). Diplomantka hned na začátku kapitoly o poetice vyprávění definuje pojem stylu (str. 12) a vzápětí vymezuje povídku jako žánr v opozici k románu, přičemž vychází z českých i cizích teoretických prací, které vhodně shrnuje a aplikuje na Onettiho tvorbu; v tomto úvodu nechybí ani stručná historie žánru povídky v Latinské Americe. Vzápětí se zjevným osobním vkladem a zaujetím rozděluje Onettiho postavy do nejvýraznějších typů (tulák, snílek, pasivní příjemce osudu, žena). Vzhledem k tomu, že se v diplomové práci několikrát objeví výrazy „existencialismus“ či „existencialistický“, bylo by možná zajímavé zde odkázat na Alberta Camuse; např. na str. 31–32 se mluví o nutnosti „zcela přijmout svůj úděl a pokračovat v životě bez iluzí: „žít život jako trest, připustit si svou zchátralost a zcela se jí odevzdat, souhlasit s tím, že realita je peklo, a pak ho celé prožít.“ – k podobným závěrům docházejí Camusovy postavy z období *Mýtu o Sisyfovi*, v nich je však navíc obsaženo štěstí vyplývající z vědomého přijímání osudu. Dalo by se říci, že Onettiho postavy z rané povídkové tvorby do jisté míry korespondují s raným Camusovým dílem (odpovídají si ostatně i dobou vzniku, tj. koncem třicátých let). To však nemá být připomínka, spíš námět k dalším úvahám.

Také podkapitola o Onettiho vypravěči je velmi zajímavá, diplomantka na základě teoretických prací vymezuje vlastní typologii Onettiho vypravěčů, kterou dokládá příklady

konkrétních povídek. Za velmi zdařilý považuji termín „anonymní neznalý vypravěč“, též rozbor vypravěče jako krutého „my“ ponižujícího postavy, jež symbolizuje odosobněnou, odcizenou prázdnotu společnosti, v níž se postavy pohybují.

Diplomantka velmi přesvědčivě analyzuje i Onettiho pojetí prostoru vyprávění, tj. města, a jeho postupný vývoj od místa symbolizujícího krásu, smyslové štěstí, mýtus, přes krutost a odcizenost reálného města po novou idealizaci utopického městečka Santa María v posledních dílech zkoumaného období. Zajímavý je rozbor způsobu utváření městského prostoru v Onettiho dílech, kde hraje velkou roli princip auditivního a vizuálního násilí a geometrického, ostře řezaného, zraňujícího rozčlenění.

Celkově lze říci, že diplomantka citlivě, s osobním zaujetím i s patřičným teoretickým vybavením rozebrala Onettiho dílo způsobem, který podněcuje k novému čtení jeho děl, vyvolává nové otázky a vzbuzuje zájem o autora, což by mělo být hlavním cílem literárních teoretiků a historiků.

Doporučuji, aby byla diplomová práce Moniky Zrůstové **přijata k obhajobě**, a navrhuji hodnocení **výborná**.

Praha, 20. ledna 2006

PhDr. Anežka Charvátová